

№ исх: 3538-1-6732/11-2 от: 29.07.2019

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ**

**МИНИСТЕРСТВО
ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

010000, Астана қаласы, «Министрліктер Үйі»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

010000, город Астана, «Дом министерств»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

№ _____

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттарына**

*2019 жылғы 20 маусымдағы
№ ДС-109- хатқа*

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі ауыл мектептерін дамыту мәселесіне қатысты депутаттық сауалдарыңыз бойынша қосымшада берілген ақпаратты жолдайды.

Қосымша: 4 бет.

Министр

А. Аймағамбетов

*С. Еришева
742737*

Қала мен ауыл арасындағы білім беру ретіндегі алшақтықты қысқарту үшін шаралар қабылдау жөніндегі ақпарат

2018-2019 оқу жылында Қазақстан Республикасында 7014 мектеп жұмыс істеді, оның 75% (5285 мектеп) ауылдық жерлерде орналасқан. 2886 мектеп (41,1%) шағын жинақты мектеп, 2016 жылдың көрсеткішімен салыстырғанда ШЖМ желісі 150 бірлікке қысқарды.

Ауылдық мектептерді қолдау мақсатында Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясында ШЖМ дамыту орталығы құрылды, өңірлерде ШЖМ орта және жоғары сыныптарын қоса отырып, тірек мектептері (ресурстық орталықтар) ашылады. 2020 жылға дейін 200 ресурстық орталық ашылуы жоспарланған (2018 – 2019 оқу жылы – 181 бірлік).

Мектебі жоқ ауылдық елді мекендерде 25352 оқушы тұрады, олар үшін жергілікті атқарушы органдармен жақын жердегі мектепке күнделікті тегін жеткізу ұйымдастырылған және мектеп жанындағы интернаттарда орын берілген.

Қазақстанның мектеп оқушыларының білімі мен іскерлігін бағалайтын халықаралық салыстырмалы зерттеулерге қатысуы білім беру жүйесін дамытудың стратегиясы мен міндеттерін құруға мүмкіндік береді. PISA-2009 жылғы ұсыныстар бойынша орта білім берудің оқу бағдарламалары қайта қаралды және бүгінде білім алушылардың 72% жаңартылған білім беру мазмұны бағдарламалары бойынша оқиды.

Халықаралық зерттеулерге қатысатын республиканың оқушылары мен білім беру ұйымдарының саны ұлғаюда. PISA-2018 жылы 2009 жылмен салыстырғанда үш есе көп оқушы қатысты (2018 жылдың нәтижелері 2019 жылдың желтоқсанында ұсынылады). Сондай-ақ барлық ерекшеліктер бойынша тестілеу нәтижелері жақсарды: оқу сауаттылығы бойынша жиналған балл 2009 жылғы 390-дан 2015 жылы 460-ға дейін, математикалық сауаттылық бойынша тиісінше 405-тен 427-ға дейін, жаратылыстану-ғылыми сауаттылық бойынша тиісінше 400-ден 456-ға дейін өсті.

Апатты жағдайдағы мектептердің болуы (ҚР – 31 бірлік, оның ішінде 24 – ауылдық), сондай-ақ жоғары және бірінші санатты педагогтардың жеткіліксіз саны (ҚР – 54,5%, ауылдық мектептерде – 48,7%) сапалы білім беруге әсер етеді.

Педагог кадрларға қатысты жүйелі жұмыс соңғы үш жылда жоғары және бірінші санатты мұғалімдер санын 12 мың адамға арттыруға мүмкіндік берді. Мұғалімдерді аттестациялаудың жаңа жүйесі енгізілді, 60 мың педагог ұлттық біліктілік тестінен сәтті өтті және 30-дан 50% - ға дейін қосымша ақы алатын болды.

Сонымен қатар апатты жағдайдағы мектептер санының 2016 жылы 64-тен (0,9%) 2018 жылы 31-ге (0,4%) дейін төмендеуі байқалады. 2016 жылдан бастап 2018 жылға дейінгі кезеңде типтік ғимараттарда орналасқан мектептер саны 5517-ден (77,7%) 5595-ке (80%) артты, соның ішінде ауылдық жерлердегі 4002 мектеп.

010000, Астана қаласы, «Министрліктер Үйі»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

010000, город Астана, «Дом министерств»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

№ _____

Апатты, үш ауысымды мектептердің проблемаларын және оқушы орындарының тапшылығын шешу үшін жан басына қаржыландыру арқылы мектептерді салуды және күрделі жөндеуді қаржыландырудың жаңа әдістемесі енгізілетін болады.

Қала мен ауыл арасындағы білім беру ретіндегі алшақтықты қысқарту үшін Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі тұрақты негізде ауылдық мектептерді мультимедиялық жабдықтармен жарақтандыру, кең жолақты интернетпен қамтамасыз ету, сандық білім беру ресурстарына қол жеткізу, педагогтардың біліктілігін арттыру жөнінде жүйелі шаралар қабылдауда.

Бүгінгі күні 6894 мектеп, оның ішінде 4639 ауылдық, 4 Мбит/сек және одан жоғары жылдамдықпен кең жолақты Интернет желісіне қосылған. Сандық білім беру ресурстары республиканың барлық мектептерінде онлайн және офлайн режимдерінде үш тілде (қазақ, орыс, ағылшын) енгізілген, 5043 мектеп (3514 ауылдық мектеп) жаңа модификациялы кабинеттермен жабдықталған.

Зияткерлік іс-шаралармен толық қамту үшін ауылдар мен шағын қалалардың дарынды оқушыларын анықтау және қолдау мақсатында меценаттар мен демеушілерді тарту қажет.

Қазіргі уақытта «Қазақстанның дарынды балалары» деректер базасы құрылды, онда республикалық және халықаралық олимпиадалар мен ғылыми жобалар конкурстарының жеңімпаздары мен жүлдегерлері - 26,5 мың оқушының деректері бар.

11 облыста дарынды балалармен жұмыс жөніндегі ғылыми-практикалық орталықтар жұмыс істейді. Сонымен қатар, таланттарды анықтаудың қолданыстағы жүйесі ауыл мен шағын қалалардың балаларын толық көлемде қамтуға мүмкіндік бермейді. Осыған байланысты, Министрлік дарынды балаларды қолдаудың жаңа тұжырымдамасын әзірлеуде. Ауылдық жерлердегі мектептер мен шағын қалалардың балаларына ерекше назар аударылатын болады. Іріктеу критерийлері теориялық білімді емес, логикалық ойлау мен практикалық дағдыларды бағалау болып табылады.

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасының Білім және ғылымын дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының жобасы әзірленуде, онда сондай-ақ ауылда және қалада білім беру ретінде алшақтықты қысқарту, орта білім берудің жанартылған мазмұнына көшуді аяқтау, латын әліпбиіне және үш тілді білім беруге кезең-кезеңмен көшу, сондай-ақ бүкіл ел бойынша апатты және үш ауысымды мектептердің проблемаларын

шешу жөніндегі шаралар көзделетін болады.

Аталған бағыттардағы жұмыс жалғасып, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің тұрақты бақылауында болады.

Приложение

Информация по принятию мер для сокращения разрыва в качестве образования между городом и селом

В 2018-2019 учебном году в Республике Казахстан функционировало 7014 школ, из них 75% (5285 школ) расположены в сельской местности. 2886 школ (41,1%) являются малокомплектными (МКШ), в сравнении с показателем 2016 года сеть МКШ сократилась на 150 единиц.

С целью поддержки сельских школ в Национальной академии образования имени И. Алтынсарина создан Центр развития МКШ, в регионах открываются опорные школы (ресурсные центры) с прикреплением к ним средних и старших классов МКШ. До 2020 года запланировано создание 200 ресурсных центров (2018-2019 уч.г. -181 ед.).

Для 25 352 школьников, проживающих в сельских населенных пунктах, где нет школ, местными исполнительными органами организован бесплатный ежедневный подвоз к ближайшей школе и обратно, предоставлены места в пришкольных интернатах.

Участие Казахстана в международных сравнительных исследованиях, оценивающих знания и умения обучающихся, позволяет выстраивать стратегию и задачи развития системы образования. По рекомендациям PISA-2009 года пересмотрены учебные программы среднего образования и сегодня 72% школьников обучаются по программам обновленного содержания образования.

Увеличивается количество учащихся и организаций образования республики, принимающих участие в международных исследованиях. В PISA-2018 года приняло участие в три раза больше учащихся, чем в 2009 году (результаты 2018 года будут представлены в декабре 2019 года). Также улучшаются результаты тестирований по всем спецификам: по читательской грамотности произошло увеличение набранных баллов с 390 в 2009 году до 460 – в 2015 году, по математической грамотности – с 405 баллов до 427 баллов соответственно, по естественнонаучной грамотности – с 400 баллов до 456 баллов соответственно.

Наличие аварийных школ (РК – 31 ед., из них 24 -сельские), а также недостаточное количество педагогов высшей и первой категории (РК – 54,5%, в сельских школах — 48,7%) влияют на предоставление качественного образования.

Системная работа в отношении педагогических кадров позволила за последние три года увеличить количество учителей высшей и первой категории на 12 тыс. человек. Внедрена новая система аттестации учителей, 60 тыс. педагогов успешно прошли национальный квалификационный тест и получают

010000, Астана қаласы, «Министрліктер Үйі»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

010000, город Астана, «Дом министерств»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

№

доплаты от 30 до 50%.

Вместе с тем наблюдается снижение количества аварийных школ: с 64 (0,9%) в 2016 году до 31(0,4%) в 2018 году. За период с 2016 по 2018 годы число школ, расположенных в типовых зданиях, увеличилось с 5 517 (77,7%) до 5 595 (80%), в сельской местности 4002 школы.

Для решения проблем аварийных, трехсменных школ и дефицита ученических мест будет введена новая методика финансирования строительства и проведения капитального ремонта школ через подушевое финансирование.

Для сокращения разрыва в качестве образования между городом и селом Министерством образования и науки Республики Казахстан на постоянной основе принимаются системные меры по оснащению сельских школ мультимедийным оборудованием, обеспечению широкополосным интернетом, доступу к цифровым образовательным ресурсам, повышению квалификации педагогов.

На сегодня 6894 школ, из них 4639 сельских, подключены к широкополосной сети Интернет со скоростью 4 Мбит/сек и выше. Цифровые образовательные ресурсы внедрены во всех школах республики на трех языках (казахский, русский, английский) в онлайн и офлайн режимах, оснащены кабинетами новой модификации 5043 школ (3514 сельских школ).

Для полного охвата интеллектуальными мероприятиями в целях выявления и поддержки одаренных школьников из сел и малых городов необходимо привлечение меценатов, спонсоров и др.

В настоящее время создана база данных «Одаренные дети Казахстана», в которой имеются данные 26,5 тыс. школьников - победителей и призеров республиканских и международных олимпиад и конкурсов научных проектов.

В 11 областях действуют научно-практические центры по работе с одаренными детьми. Вместе с тем, действующая система выявления талантов не позволяет в полной мере охватить детей из сел и малых городов. В связи с чем, Министерством разрабатывается новая Концепция поддержки одаренных детей. Особое внимание будет уделено детям из школ сельской местности и малых городов. Критериями отбора будет не оценка теоритических знаний, а логическое мышление и наличие практических навыков.

В настоящее время разрабатывается проект Государственной программы развития образования и науки Республики Казахстан на 2020 – 2025 годы, в которой также будут предусмотрены меры по сокращению разрыва в качестве образования на селе и в городе, завершению перехода на обновленное

содержание среднего образования, поэтапному переходу на латиницу и трехязычное образование, а также решению проблем аварийных и трехсменных школ по всей стране.

Работа в указанных направлениях продолжается и находится на постоянном контроле Министерства образования и науки Республики Казахстан.